

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА
Верховний Архієпископ Києво-Галицький

Вих. ВА 25/191

аркуш 1 із 4-х

**«В надії витривала, в любові сильна» (пор. Рим. 12, 12): українська
родина в час війни**

**Послання Синоду Єпископів
Української Греко-Католицької Церкви 2025 року
до духовенства, монашества та мирян УГКЦ,
до сімей в Україні та на поселеннях
і всіх людей доброї волі**

*Вдягніться, отже, як вибрані Божі, святі й любі, у серце спочутливе,
доброту, смиренність, лагідність, довготерпеливість,
терплячи один одного й прощаючи одне одному взаємно...
А над усе будьте в любові, що є зв'язок досконалості (Кол. 3, 12–14).*

Дорогі в Христі!

Зібравшись як паломники надії на цьогорічному Синоді Єпископів УГКЦ в Римі, ми присвятили особливу увагу темі «Душпастирство родин в умовах війни». Невипадково питання сім'ї розглядалося в контексті Року надії, бо християнська сім'я покликана бути привілейованим місцем зростання у вірі, святості й любові, тобто «домашньою Церквою», де в атмосфері віри, молитви й родинного тепла батько і мати зі своїми дітьми плекають християнську надію як для щасливого і богоугодного життя тут, на землі, так і для одержання обіцянки майбутніх благ. «На це бо й трудимося та боремося, тому що ми поклали нашу надію на живого Бога, який є Спасителем усіх людей, особливо ж вірних» (I Тим. 4, 10).

Говорити про надію в нинішніх умовах війни нелегко. Перед кожною родиною постають сьогодні серйозні виклики – як в Україні, так і на поселеннях. Ми живемо у світі, який не лише не вміє захистити та належно оцінити особливе покликання сім'ї, а й створює численні перепони для її повноцінного розвитку. А ракети підступного ворога навмисно націлені на українську сім'ю – атакують міста і села, руйнують цивільну інфраструктуру, знищують лікарні, школи, дитячі садки та житлові будинки. Серед викликів, які ви, напевно, зауважили або й самі, можливо, пережили у власному житті – розлука, відчуження, втрата близької людини, фінансова нестабільність, постійне відчуття небезпеки, проблеми з фізичним здоров'ям, а також різного роду психологічні травми, спричинені війною. У щоденній молитві ми

заносимо всі ці болі і страждання українського народу, а передусім – наших родин, до престолу Всевишнього у твердій надії на Його неминучу поміч, порятунок, захист і спасіння.

Усі ми – єпископи, священники, богопосвячені особи й миряни – уболіваємо над станом сімей, члени яких воюють у Збройних силах України, сімей ветеранів, загиблих, поранених або зниклих безвісти, а також тих, хто залишається на окупованих територіях або в районах інтенсивних бойових дій. Кожен із нас відкриває своє серце до тих, хто був змушений покинути свою домівку – переселенців як на території України, так і за її межами. Ми стараємося якимось чином простягнути руку допомоги потребуючим родинам. Багато хто з нас із вдячністю прийняв таку підтримку від інших.

За останні три роки війни ми здобули значний практичний пастирський досвід у служінні родинам. Цей досвід також включає плідну співпрацю з фахівцями із психічного здоров'я, які є активними членами нашої Церкви, працюють у сфері загальнолюдської формації в наших навчальних закладах і розуміють потребу як духовного супроводу, так і професійної терапії. Наші монастирі стали для багатьох оазами духовного зцілення, підтримки і укріплення родинних та міжособистісних стосунків. Особливо цінуємо посвятне служіння наших душпастирів, які, часто досвідчуючи різні травми й сімейні труднощі, не полишають щоденної вірної праці задля підтримки пастви як «зранені цілителі», спроможні у Христі Ісусі співчувати болям інших, бо й самі їх переживають у власному житті (пор. Євр. 4, 15; 5, 2).

Ми прагнемо, щоб парафії були місцями зцілення та духовної й гуманітарної підтримки для родин – через участь у спільній молитві й Таїнствах Церкви, а також через ініціативи на зразок груп взаємодопомоги, де люди з подібним досвідом можуть ділитися одне з одним і відчувати людське співчуття та розуміння. Передусім йдеться про допомогу особам, які втратили рідних і чиї болі ніхто не є спроможний зрозуміти, якщо сам не пережив подібну втрату.

Заохочуємо кожну парафіяльну спільноту стати середовищем, яке формує молодь і наречених до сімейного життя та підтримує християнські родини в їхньому покликанні творити «домашню Церкву». Разом із нашими родинами прагнемо продовжувати паломництво в єдності й солідарності, зі спільним почуттям надії та посланництва.

Наш праведний митрополит Андрей Шептицький у своєму пастирському листі «Про християнську родину» (1900 р.) підкреслював, що християнське розуміння родини – це наука, «від якої залежить і на якій спирається майбутність цілого людства». А ісповідник віри патріарх Йосиф у своєму «Заповіті» писав: «Батьки, християнська родина – це основа здорового суспільства, народу, нації. Це запорука їх зросту і сили! І тому заповідаю вам: збережіть, а де її розхитано – оновіть в українському народі справжню християнську родину, як незгасне вогнище життя і здоров'я Церкви та Народу!».

Пригадуємо ці слова наших світочів християнської віри, щоб ще раз звернути увагу на основну правду, яку ви самі розумієте і відчуваєте: християнська родина – це

перша школа віри, молитви і служіння ближньому, це перша спільнота, де діти пізнають «надію, до якої нас кличе Господь», це перше «місце зустрічі з живим Христом». Батьки — це перші ікони Божої любові й доброти для своїх дітей. Яке ж це велике і достойне покликання, яка ж це свята відповідальність: що Господь Бог обирає саме батьків, щоб об'явити Себе Своїм дітям! А ця відповідальність вимагає від батьків того, до чого закликає Святіший Отець Лев XIV: «Отож заохочую Вас бути прикладом послідовності для ваших дітей, поводячись так, як ви бажаєте, щоб вони поводитися, виховуючи їх до свободи через послух, завжди бачачи в них добро і знаходячи способи його примноження. А ви, діти, будьте вдячні своїм батькам: сказати «дякую» — за дар життя і за все, що щодня з ним дарується, — це перший спосіб вшанувати батька і матір (пор. Вих. 20, 12). І нарешті, вам, дорогі дідусі, бабусі й люди похилого віку, доручаю піклуватися про тих, кого ви любите, з мудрістю та співчуттям, зі смиренням і терпеливістю, які приходять з віком».

Дорогі батьки, дозвольте в особливий спосіб подякувати вам за всі ваші зусилля і сказати: «Не бійтеся!». Ми дякуємо вам за любов до ваших дітей, за недоспані ночі, за велику жертвовність, за терпеливість, за живе свідчення віри й надії, за спільну в родині молитву, за вашу участь у житті Церкви разом з дітьми. Отож не бійтеся народжувати й виховувати дітей Божих, що є живим свідченням надії, яку ви покладаєте на Господа неба і землі, та насінням для зростання і постійного оновлення Його Церкви й нашого народу. Приймаючи дар природного життя через ваших батьків і дар надприродного життя, у якому ви народилися з води і Духа у Святих Таїнствах Церкви Христової, не бійтеся передавати ці дари наступному поколінню.

Світ сьогодні так потребує того, що папа Франциск називав «Євангелієм сім'ї» — спільнот, де на виклики відповідають в атмосфері радості та взаємної підтримки в любові, де Євангеліє любові проповідують світові не словами, а ділами любові й милосердя, де людська душа піднімається в молитві до свого Господа з піднесеними руками та відкритим серцем. Не бійтеся, бо все, що необхідне вам для цього священного завдання, уже покладене у вас — дією Святого Духа і благословенням, яке ви отримали в день вашого вінчання. Тоді ваша Церква-мати передала вам дар цього Духа любові, прикликаючи Його на вас словами: «Прийди невидимим Твоїм пришествям і благослови подружжя це, і дай слугам Твоїм оцим життя мирне, довгі літа, добродіє, любов взаємну в мирній єдності, рід довговічний, у дітях утіху і нев'янучий вінець слави. Сподоби їх бачити дітей своїх, охорони ложе їх від небезпек. І дай їм від роси небесної з висот і від достатку земного, наповни їх доми пшеницею, вином і оливою, і всяким добром, щоб вони подавали потребуючим» (Чин вінчання). Те, що Господь сказав своїм апостолам перед вознесінням, стосується також кожної християнської сім'ї: «Та ви приймете силу Святого Духа, що на вас зійде, і будете Моїми свідками в Єрусалимі, у всій Юдеї та Самарії й аж до краю землі» (Ді. 1, 8).

Дорогі отці-душпастирі, ви — наші найближчі співпрацівники в Христовому винограднику, і часто виконуєте своє служіння за підтримки дружин та дітей. Хай парафії, у яких ви служите, будуть справжнім родинним домом, спільнотою спільнот, місцем, де кожна сім'я знайде підтримку, де кожна особа — від дитини до старця — буде

огорнута Божою любов'ю й людською турботою. Хай Божа любов виявляється у кожному вашому слові та благословенному почині, а парафія стане простором, де кожна сім'я зможе зачерпнути живої води з криниці Божої благодаті та євангельської науки для втілення усього, до чого її кличе Господь. Сприяйте родинним рухам у нашій Церкві, надаючи їм належний духовний супровід і наставляючи їх крокувати «дорогою Церкви». Будьте благословенні благодаттю рукоположення та, якщо ви одружені, благодаттю Святого Таїнства Подружжя, яке отримали. Дякуємо вам за відданість, дух безкорисної самопожертви й ревне служіння.

Дорогі в Христі! Серед найцінніших дарів, які Господь нам дарує, є час – невідновний ресурс, що приходить в одну мить і назавжди відходить у минуле. Його не можна повернути чи замінити. І все ж, як часто членам родини бракує часу одне для одного! Бажаючи й надалі розвивати душпастирство родини в нашій Церкві, закликаємо отців-душпастирів звертати більшу увагу на цю важливу ділянку служіння. Нагадуємо нашим вірним про необхідність спільної молитви, яка відновлює, очищує і зміцнює стосунки з Богом і членів сім'ї між собою. Важливо також цінувати час, проведений у ніжному спілкуванні чоловіка і дружини, у турботливій любові батьків до дітей, в уважності до осіб похилого віку й тих, хто має особливі потреби в наших родинях – зокрема поранених, страждених, травмованих війною.

Використаймо цей безцінний дар часу, щоб бути близькими до Бога і одне до одного, творячи спільноту паломників надії: батьки – між собою та з дітьми, сім'ї – зі сім'ями, духовенство й миряни – у парафіяльних спільнотах, парафії – в єпархіальній єдності, богопосвячені спільноти – на служінні Церкві, і всі ми разом – як одна духовна родина, Христова Церква. Нехай у цій спільноті дітей Божих кожна сім'я відчує наше розуміння, нашу підтримку, вдячність і близькість: ваша Церква завжди з вами!

Благословення всемогутнього Бога, Отця, і Сина, і Святого Духа, нехай зійде на наш народ, на кожную нашу родину й перебуває з усіма нами завжди!

Від імені Синоду Єпископів

Української Греко-Католицької Церкви

Дано в Києві,

при Патріаршому соборі Воскресіння Христового,

у день Святого преподобномученика Дометія,

7 серпня 2025 року Божого